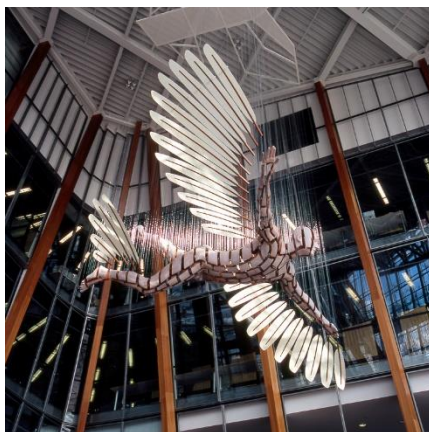

Wandelen langs kunst

Stilstaan bij bijzondere beelden

Een stukje geschiedenis van Alphen aan den Rijn

Even een stap terug in de tijd. Naar 1910, honderd jaar geleden. De Dorpsstraat in Alfen verandert van naam in Julianastraat. Immers, in de koninklijke familie is in 1909 een prinsesje geboren. Ondertussen is het dorp Alfen onder de bezielende leiding van burgemeester Visser op weg om een grote gemeente te vormen samen met de dorpen Aarlanderveen en Oudshoorn aan de overzijde van de Rijn. In 1918 is het zover: Alphen aan den Rijn wordt geboren.

Een aantal bijzondere gebouwen in Alphen getuigen van deze eeuw geschiedenis: raadhuizen, kerken, winkels. Zij hebben meer te vertellen dan hun stenen gevels doen vermoeden. Het is de moeite waard om even stil te staan bij een aantal bijzondere panden. We bieden u een selectie aan van 18 interessante plekken in het centrum van onze stad. Met een klein verhaal. Om zomaar zwervend door Alphen in het Groene Hart te genieten van een brok geschiedenis, die de moeite waard is om te zien en te horen.

Welkom in het hart van onze stad

Maak uw eigen stadswandeling. Het is een fruitmandje met diverse aardige producten van kunst en kerk, commercie en horeca, cultuur en bestuur.

Liever met een gids?

Als u liever een wandeling maakt met een gids, kunt u contact opnemen met Ton Dalman, coördinator stadswandelingen, Stichting Gilde Alphen aan den Rijn. Tel.: 06 216 12 338.

E-mail: stadswandelingen@gildealphenaanrijn.nl, ton.dalman@gildealphenaanrijn.nl

1. De Ontmoeting (Pieter Doelmanstraat)

De wandeling start op de Alphense brug in het centrum. U staat met uw rug naar de kerk toe en gaat de brug over. Ongeveer 30 meter voor het einde van de straat, treft u aan de linkerkant het eerste beeld aan. Het heet '**De Ontmoeting**' en is gemaakt door Bert Kiewiet in 1987, uitgevoerd in brons.

2. Nils Holgerson (Aarkade)

U volgt de weg tot u links winkelcentrum De Aarhof ziet. Hier gaat u naar binnen en op het kleine pleintje loopt u rechtdoor. Ook op het volgende pleintje gaat u rechtdoor.

U verlaat de Aarhof weer en gaat rechtsaf de Aarkade op. U volgt het riviertje De kromme aar, steekt een weg over en dan ziet u rechts op nr. 63 het voormalig Joods Washuisje met daarachter de voormalige Joodse begraafplaats. Vervolg uw weg langs het riviertje, steek weer een weg over en t.o. nr. 80 staat op het grasveld het beeld van Teus van den Berg-Been, voorstellende **Nils Holgerson** Meisje op zwaan (bekend van de kinderboeken en sprookjes, maar dan als jongen op een gans), uitgevoerd in brons.

3. Mozaïek bank en Dikke dame (Nicolaas Beetsstr. en park Rijnstroom)

Loop nu een klein stukje terug en ga L.A. de Hortensiastraat in, op het eind R.A. en 1ste weg L.A. de Nicolaas Beetsstraat in. (Op het pleintje staat een **betonnen bank met mozaïek figuren**), deze gaat over in de Stellingmolen, doorlopen tot R.A. de Bergmolen. Hier t.o. nr. 28 L.A. vervolgen op de Bergmolen, R.A. houten bruggetje over en volg dit pad in het park. Aan uw linkerkant ziet u een volgend houten bruggetje, ga daar overheen en daarna ziet u links twee kunstwerken. Eerst komen we bij de **Dikke Vrouw** (naam gekozen door de kunstenaar ☺), jaartal onbekend, kunstenaar Karin Beek en uitgevoerd in brons.

4. van Cyril (Park Rijnstroom)

Daarnaast staat een kunstwerk van Cyril Lixenberg uit 1981, zonder titel, uitgevoerd in Cortenstaal.

Deze twee kunstwerken staan voor de voormalige koningin Wilhelmina school, het huidige cultuurcentrum Parkvilla.

Cortenstaal, ook bekend onder de merknaam COR-TEN-staal, is een metaallegering, bestaande uit ijzer waaraan koper, fosfor, silicium, nikkel en chroom zijn toegevoegd. Cortenstaal is een weervast staal en de bruine roestkleur is het meest typische uiterlijke kenmerk.

5. Mozaïek bank en Nederlands-Indië monument (Park Rijnstroom en Hazeveld)

Vervolg uw weg door het park met Parkvilla in de rug. U vindt hier weer zo'n **betonnen mozaïek bankje**. Loop langs de fontein daarna L.A. U verlaat nu het park. Ga R.A. en loop door tot u L.A. de Swaenswijkbrug over kan gaan. L.A. de Prins Hendrikstraat in. Loop tot nr. 90 en ga dan R.A. het Hazeveld op. Gelijk op de kop van het grasveld staat het **Nederlands-Indië monument** van een onbekende kunstenaar. Onthuld op 12 april 1997 en uitgevoerd in graniet.

Het 'Indië-monument' is opgericht ter nagedachtenis aan acht medeburgers die tijdens de politionele acties in het voormalige Nederlands-Indië zijn gesneuveld. Op 8 oktober 2007 is een kleine gedenksteen aan het monument toegevoegd, ter herinnering aan de Nederlandse militair Elias van der Horst die bij de strijd in Korea is omgekomen.

6. De Verbinding (Spoortunnel)

Loop het Hazeveld uit en ga op de Prins Bernhardlaan R.A. Dan bij het 1ste stoplicht L.A. en ga de spoortunnel in. Bij de ingang van de tunnel ziet u een groene parkeergarage voor fietsen genaamd **De Appel**. Binnen is er plaats voor 970 fietsen en van buiten ziet u het vlinderpatroon in *het gaaswerk*.

In de tunnel ziet u op de rechterwand tegeltableaus van *Sabine Zwickler, genaamd De verbinding (uit 2010)*.

7. Mensfiguren (Aziëlaan)

Loop rechtdoor de tunnel weer uit en uw oog valt gelijk op het volgende kunstwerk. Op de rotonde hangen een vijftal **mensfiguren**, gemaakt door Robbert van der Horst, materiaal en jaartal onbekend.

Loop R.A. de Australiëlaan in, 1ste rotonde rechtdoor bij de 2e rotonde schuin naar rechts, dan ziet u een spoorwegovergang. Tevens is van verre al het kunstwerk **De Tol** te zien.

8. De Tol (Laan der Continenten)

Jarenlang heeft in de Castellumstraat een rode beuk gestaan. Deze heeft moeten wijken voor het nieuwe stadshart. De gemeente Alphen aan den Rijn heeft de gekapte boom toen opgeslagen met het idee om er een kunstwerk uit te laten ontstaan. Het resultaat is **De Tol**, die gedeeltelijk uit het hout van de beuk gecreëerd is. Spiraalsgewijs draait het ijzer van het beeld omhoog en draagt de tol, waardoor het beeld de draaiende beweging vasthoudt en de tol als het ware omhoog slingert. Plaatsing in 2014. Kunstenaar: Frits Garenfeld.

9. A dark limousine exit (Raoul Wallenbergplein)

Volg de Laan der Continenten naar de volgende rotonde op het Raoul Wallenbergplein.

In het midden staat het blauwe kunstwerk '**A dark limousine exit**' van Ernst Hazenbroek uit 1992. Materiaal: staal.

10. Bladgroei II (Prins Bernhardlaan)

Ga nu R.A. richting Station, steek over zodat u de rijbaan aan uw rechterhand hebt. Zo'n 60 meter voor de volgende rotonde staat een beetje verstopt in de bosjes het kunstwerk **Bladgroei II** van Frits Drayer. Jaartal en materiaal onbekend. Loop nu verder naar de volgende rotonde met de Stier.

11. De Stier (Prins Bernhardlaan)

Dit kunstwerk **De Stier** is van Pieter d'Hont en stamt uit 1986. Het materiaal is brons.

12. Vrouwentorso (Hoflaan)

Ga nu L.A. de Hoflaan in. Aan het einde van de laan vindt u links het beeld Vrouwentorso. Dit werk is van Fred Carasso en stamt uit 1981. Het materiaal is brons. Loop een klein stukje terug en ga R.A. de Paradijslaan in. Links ziet u de Bonifaciuskerk met rechts ernaast een hek naar het kerkhof.

13. Monument voor Zacharias de Korte

Als u door het hek loopt ziet u gelijk links op de muur een groot werk van Wim Hazing. Vervaardigd in 1947 en uitgevoerd in keramiek. Het is een monument voor Zacharias de Korte. Priester de Korte is in de oorlog beschuldigd van het helpen van onderduikers en is weggevoerd door de Duitsers. Hij is overleden in maart 1945 te Duitsland. Ga terug door het hek en sla L.A. de Paradijslaan weer in.

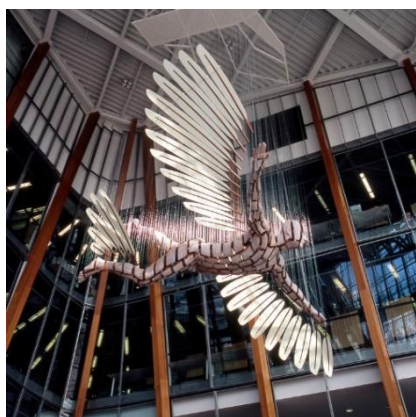
14. Archeologische Vorm

Sla aan het eind van de Paradijslaan L.A. de Castellumstraat in, loop een stukje door dan ziet u rechts het gemeentehuis.

Daar tegenover is een klein stukje groen met het kunstwerk van Paulus Miedema, genaamd Archeologische Vorm. Jaartal en materiaal onbekend.

15. Opus 29: Daedalus (Stadhuis)

Indien het gemeentehuis open is kunt u hier gerust naar binnen gaan door de draaideur op de hoek. (Gemeentehuis gesloten? Loop dan terug richting de Paradijslaan).

Ga na balie 7 L.A. het trapje op, aan uw linkerkant ziet u dan een grote trap met daarboven een groot kunstwerk. Voor het atrium van het nieuwe stadhuis van Alphen aan den Rijn vervaardigde Gerhard Lentink (Deventer, 1956) in opdracht van het gemeentebestuur het beeld Opus 29: Daedalus.

Het beeld bestaat uit 289 delen (van hout en kunststof) die elk afzonderlijk opgehangen zijn aan 541 perlon lijnen. Deze mythologische held belichaamt volgens de kunstenaar 'het archetype van de avontuurlijke mens die zich met vernuft, geestkracht en bevlogenheid, weet te onttrekken aan de wetten van de zwaartekracht. Het zijn eigenschappen die ook onontbeerlijk zijn voor een goed gemeentebestuur.'

16. De leeuw en de tijger (Castellumstraat/Paradijslaan)

Verlaat het gemeentehuis door dezelfde draaideur. Ga L.A. tot u op de stenen brug bent. Boven u staan twee roofdieren op arcades. Een leeuw en een tijger.

Kunstenaar Marinus Boezem, jaartal 1989 en vervaardigd in brons.

17. Romeinse figuren

Vervolg uw weg richting het rode gebouw op de T-splitsing. Op het dak en verder links op het Rijnplein, ook op het dak, staan 10 Romeinse figuren.

Ze zijn gemaakt door Mirjan Bakker in 2005 en vervaardigd van massief staalplaat van 12 cm dik.

18. Cleopatra (Rijnplein)

Verlaat het gemeentehuis door dezelfde draaideur. Ga L.A. tot u op de stenen brug bent. Boven u staan twee roofdieren op arcades. Een leeuw en een tijger. Kunstenaar Marinus Boezem, jaartal 1989 en vervaardigd in brons.

Vervolg uw weg richting het rode gebouw op de T-splitsing. Op het dak en verder links op het Rijnplein, ook op het dak, staan 10 Romeinse figuren.

Ze zijn gemaakt door Mirjan Bakker in 2005 en vervaardigd van massief staalplaat van 12 cm dik.

U staat nu op het Rijnplein, op de hoek van het theater en de Rijn staat het kunstwerk Cleopatra van Gerald van der Kaap. Jaartal en materiaal onbekend. U kunt nu ook weer de Alphense brug zien waar u begonnen bent. Toch is het de moeite waard om nog zo'n 100 meter door te lopen richting de brug. Langs het water ziet u **een kleine inham met een Romeinse tekst**. Ga dan de trap op en steek de weg over. Daar staat naast het boompje een grijze paal die de noordgrens aangeeft van de Romeinen, de Limes. Meer weten over de Romeinen in Alphen aan den Rijn? Loop dan even naar de VVV voor meer informatie.

Dat was het weer

We hopen dat u heeft genoten van deze bijzondere wandeling.

En na zo'n inspanning is het aangenaam verpozen op een van de terrasjes in het centrum. In de Julianastraat, langs de Oude Rijn en rondom het haventje bij het Thorbeckeplein. Keuze genoeg voor een hapje en een drankje.